

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. дн Мариана Минчева Гърмидолова

**на дисертационен труд за присъждане на образователната и
научна степен „доктор“**

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...

Докторска програма: Методика на обучението по изобразително изкуство

С автор: Ваня Милкова Годжелова

Тема: Пресъздаване на емоционални характеристики при рисуването на
портрет от ученици в художествените училища

Научен ръководител: проф. д-р Даниела Тодорова Маркова

1. Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали

Ваня Годжелова е приета като докторант държавна поръчка, редовна форма на обучение в докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ към катедра „Изящни изкуства, АМТИ, Пловдив със *Заповед № РД – 27-110 от 20.12.2018 г.* със срок на обучение три години, считано от 20.12.2018 г. до 20.12.2021 г. Отчислена е с право на защита на дисертационния труд със *Заповед №РД-27-137 от 16.12.2022 г.*

Представените материали за защитата включват: дисертационен труд и три статии, които са свързани с темата на научната разработка. Една от статиите в настоящия момент е под печат.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Ваня Годжелова завършва НХГ „Цанко Лавренов“, Пловдив със специалност Живопис. Работила е като учител, а през 2023 г. постъпва в АМТИ „Асен Диамандиев“, Пловдив. В периода 2019 – 2023 г. е участвала в шест проекта, от които два в чужбина. Реализирала е пет самостоятелни изложби, от които четири в Пловдив и една в Карлово. Отличена е с три награди за участие в конкурси в областта на изобразителното изкуство.

3. Актуалност на тематиката

Фокусът на дисертацията е върху портретния жанр. Интересът е провокиран във връзка със съзидателната и разрушителна роля на човека в реалността и стремежът на съвременните творци да уловят и запечатат миговете, в които се проявява тази същност. Факт е, че дигиталната епоха освен позитивите, които носи, има и негативно влияние върху способността на учениците да задържат вниманието си върху определена задача. И както докторантката отбелязва, това има своите отрицателни последици върху идеята да се отрази емоционалното състояние на модела в етюда. Така умението да се постигне психологическа характеристика на портретувания се превръща в една трудно реализуема задача. Преодоляването на това явление би могло да бъде компенсирано в образователния процес чрез развитието на емпатия, себепознание и емоционална интелигентност. Проникването в индивидуалността на портретувания изисква придобиването на базисни умения, които биха могли да се формират чрез учебните етюди. Тези факти определят актуалността на научния проблем и избора на темата на дисертационния труд.

4. Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели

Дисертационният труд демонстрира умението на докторантката да

анализира научна литература от различни области на човешкото познание – история, история на изкуството, психология. Използван е голям обем от литературни източници, които са коментирани компетентно, като е спазена логиката на изложение. Анализът на учебните програми по изобразително изкуство, съчетан с практическия опит осигуряват задълбоченост на аналитичния подход при изследване на научния проблем.

По време на експерименталната работа са използвани следните изследователски методи: дидактически експеримент, анкета, интервю с експерт. Прилагането им е целесъобразно предвид целите и задачите в практическата част на дисертацията.

От учебните методи в експерименталната дейност са използвани лекция, беседа, дискусия, демонстрация, конферанс. Използването им е продиктувано от самото естество на дидактически експеримент в условията на училищното обучение

5. Оценка на дисертационния труд

Съдържанието на дисертацията показва ясно, че докторантката е проучила задълбочено теоретично и в пракически аспект темата на изследване. В структурен план научната разработка съдържа увод, три глави, приноси, заключение, библиография. Обемът е 167 страници и още 71 страници приложение, в което са представени входящата и изходящата анкета, лекциите и получените резултати. Цитирани са 92 литературни източника на кирилица, 11 на латиница и 22 интернет литературни източника на кирилица и латиница.

6. Принос и значимост на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд

Приносите на дисертационния труд, които бих очертала, са следните:

- В дисертацията е предложена и апробирана успешно учебна програма на тема „Портрет“, която обхваща 90 учебни часа и съдържа разнообразни по вид дейности. Съвкупността от различните видове задачи осигурява интегралност при изследването на темата за портрета.
- За отчитане на резултатите от постиженията на обучаваните е създадена система от критерии и показатели.
- Създадената учебна програма на тема „Портрет“ може да бъде прилагана в задължителната форма на обучение на учениците, а отделни нейни фрагменти - и при избираемите форми.

7. Критични бележки и препоръки

Критичните ми забележки се отнасят до:

- Пунктуационни и правописни грешки.
- Необходимост от прецизиране на използваните термини.
- Необходимост да се диференцират ясно методите на изследване от методите на обучение.
- Препоръчвам получените резултати по критерии и показатели да не се представят в приложението, а в третата глава, като естествена част от анализа на експерименталната дейност и доказателство за научната хипотеза.

8. Автореферат

Авторефератът е в достатъчен обем, като оформлението му е според изискванията. В него се представя съдържанието на отделните глави. Но на теоретичната част са отделени само 4 страници, като акцентът е изцяло върху

експеримента, което води до дисонанс. Необходимо е да се коригира и заключението, което в настоящия вариант представлява по-скоро увод към експерименталната част, а не заключение на дисертацията.

9. Заключение

Дисертационният труд на Ваня Годжелова и материалите, представени към него отговарят на изискванията на *Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България*.

Общото ми впечатление след запознаването с дисертационния труд и подкрепящите го публикации е много добро. Това ми дава основание да дам своята **положителна оценка** и да **препоръчам** на Научното жури да **присъди образователната и научна степен „доктор” на Ваня Милкова Годжелова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност: Методика на обучението по изобразително изкуство.**

02.03.2024 г.

Подпис:

Гр. В. Търново
Гърмидолова)

(Мариана